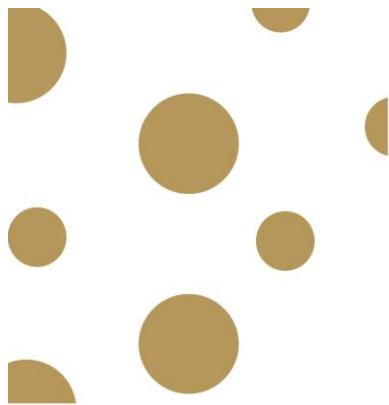

Expozice nové hudby

BIG BRNO. Světová hudba, včetně té z Brna.

21.–24. 11. 2019 32. ročník

1 Čtvrtek 21/11/2019, Besední dům, 19:00 h

Big Music Světová hudba, včetně té z Brna

JOHN CAGE

Wonderful Widow of Eighteen Springs pro hlas a klavír se zavřeným křídlem (1942)

ALBERT BREIER

Sonnet of Evening (Večerní sonet) pro mezzosoprán, flétnu a klavír
na slova Gerarda Manleyho Hopkinse (2012)

BRUNO MANTOVANI

4 mélodies arméniennes (4 arménské melodie) pro flétnu sólo (2010)

CATHY BERBERIAN

Stripsody pro sólový hlas (1966)

KAZUO FUKUSHIMA

Three Pieces from Chū-u (Tři kusy z Chū-u) pro flétnu a klavír (2014)

MARTIJN PADDING

Mijn uitzicht (Můj pohled, 2019) pro hlas, flétnu a klavír

JOSEPH KLEIN

Der Ohrenzeuge (Svědék, který slyšel), charakteristická studie
podle Eliase Canettiho pro basovou flétnu (2001)

PETER GRAHAM

Prosté motivy a prostoduché písně pro hlas, flétnu a klavír (2018–2019)

výběr, *světová premiéra*

č. 1 Přeludyjum

č. 2 Melodie 1

č. 9 Minuty (text Jaroslav Štastný)

č. 14 Písnička Medvídka Pú

č. 15 Dupák

č. 16 Poučení (text Ivana Kocourková)

VÍT ZOUHAR

Prosvítání pro hlas, flétnu a klavír (2019)

ISHA trio:

Lucie Rozsnyó zpěv

Kristina Vaculová flétna

Sára Medková klavír

Koncert se koná bez přestávky.

John Cage (1912–1992), americký skladatel, který svými myšlenkami a hudebními koncepty podstatně zasáhl do vývoje umění 20. století (nejen hudby, ale i tance, divadla, poezie, výtvarného umění či filmu), byl na konci třicátých let vyzván tanečnicí Syvillou Fortovou, aby napsal hudbu pro její představení *Bacchanale* v Cornish Theatre. Stísněný prostor divadla ovšem neumožňoval realizaci Cageovy původní představy o využití souboru bicích nástrojů (v duchu jeho přesvědčení: *Hudba pro bicí nástroje představuje revoluci. Zvuk a rytmus podléhaly příliš dlouho omezením hudby devatenáctého století. Dnes bojujeme za jejich emancipaci.*) a nabízel pouze možnost uplatnění klavíru. Nespokojenost s výsledky, které vycházely ze snahy napsat klavírní skladbu, přiměla Cage k úpravě („preparaci“) nástroje, a to vkládáním různých předmětů mezi jeho struny nebo pokládáním na ně, což proměňovalo zvukové vlastnosti klavíru a přibližilo ho to k bicímu nástroji. Cage nebyl první, kdo takto ke klavíru přistupoval, již dříve se podobnými experimenty zabírali třeba Erik Satie (v baletu *Paráda*) či Cageův učitel Henry Cowell, nicméně teprve Cage tuto myšlenku rozvinul do podoby obecně uznané techniky úpravy nástroje, již se od té doby říká *prepared piano*, preparovaný klavír.

Klavírní part v písni *The Wonderful Widow of Eighteen Springs* (1942) sice nepočítá s preparací, nicméně představuje jemný perkusivní doprovod, zahrnující údery na různé části nástroje. Vokální linie této půvabně smutné a lyrické písně pro soprán a klavír pracuje pouze se třemi výškami v různých sekvenčních kombinacích a působí dojmem modální lidové písně, protahování slov vede k hypnotizujícímu účinku. Text je převzat z knihy *Finnegans Wake* (Plačky nad Finneganem) Jamese Joyce: *night by silent sailing night ... Isabel ... wildwood's eyes and primarose hair, quietly...*

Hudba **Alberta Breiera** (1961) se nehlásí k žádnému z aktuálních proudů ani nepředstavuje žádnou odnož tradicionalismu (je však ovlivněna tvorbou Mortona Feldmana). Stojí kdesi mimo, stejně jako skladatel sám; ten žije v Berlíně a Drážďanech a nepatří do žádné zájmové skupiny současného hudebního života. Přestože si v mládí vydobyl respekt jako vynikající pianista, opustil slibnou kariéru interpreta a věnuje se plně tvorbě, v níž se zabývá především problémy hudebního času: *Odpovědi na hudební otázky mohou být dány pouze hudbou a sděleny jen těm, kdo jsou ochotni naslouchat*, vyznal se. Studoval v Kolíně nad Rýnem, Hamburku a Vídni, dlouhá léta se zabýval studiem čínské krajinomalby. Věnuje se také badatelské činnosti: publikoval knihy o vztazích mezi čínským výtvarným uměním a evropskou hudbou, o německé poezii 20. století či o vztazích mezi matematikou a etikou.

Sonnet of Evening (Večerní sonet) z roku 2012 představuje zhudebnění básně *Spelt from Sibyl's Leaves*, pravděpodobně nejdelšího sonetu všech dob, viktoriánského básníka Gerarda Manleyho Hopkinse (1844–1889), skutečného mistra poezie, jehož brilantní využití jazyka předjímalo moderní dobu. Hopkins ve *Spelt from Sibyl's Leaves* líčí bezútesný obraz lidské existence, jímž proplétá ohromující popisy přírody. *Jejich jasnost a zároveň neuchopitelnost připomíná čínské umění malby*, podotýká Breier. *V kontrastu k pochmurnému tónu básně v mé skladbě stojí světlý, místy až průhledný svět hudby. Flétna v některých pasážích funguje jako druhý lidský hlas. Dissonance ve vyšších polohách navozují pocit rozzářeného zoufalství, které odpovídá Hopkinsovu rozervanému myšlení – jako oddaný katolík byl totiž v paradoxech všeho druhu jako doma.*

Francouzský skladatel **Bruno Mantovani** (1974) působí od roku 2010 jako ředitel pařížské konzervatoře. Kromě komponování se rovněž věnuje dirigování.

Jak je patrné z názvu, **4 mélodies arméniennes** (4 arménské melodie) jsou inspirovány arménskou hudbou. *Arménie je výjimečným inspiračním zdrojem jak pro zpěváky, tak pro instrumentalisty, kteří se zaměřují na klasický repertoár*, říká skladatel. *Je to rovněž země, kde tradiční hudba má bohatou historii. Typickým hudebním nástrojem pro tuto zemi je duduk. Podobně jako hoboj má dva plátky, zvukově se však přibližuje violoncellu. Přechod ze zvuku do dechu a ohýbání tónů během přechodů z jednoho tónu do druhého utváří zajímavou barvu tónu. Duduk může hrát jak rytmické pasáže (arménská hudba hojně používá ostinato), tak lyrické melodie. Když jsem tuto skladbu začal komponovat pro soutěž ARD Mnichov, napadlo mě, že by bylo zajímavé „pозměnit“ západní hudební nástroj použitím specifických technik, připomínajících Arménii. Mimoto jsem zde použil četné hudební myšlenky vztahující se k této zemi (inspirací mi byl velký virtuos Araik Bartikian). 4 arménské melodie nejsou přepisem arménských písní, spíše je tento nesmírně bohatý tradiční hudební materiál pojat současným západním stylem.*

Americká mezzosopranistka arménského původu **Cathy** (Catherine Anahid) **Berberian** (1925 až 1983) proslula jako zpěvačka nejen mimořádných hlasových (technických, výrazových) dispozic, ale také neomezených hereckých, tanečních a mimických schopností, což podněcovalo řadu velkých skladatelských osobností 20. století (v čele s Lucianem Beriem, za něhož byla čtrnáct let provdána) k tomu, aby pro ni napsaly svá díla.

Sobě na míru však komponovala i sama Cathy Berberian, jak dokládá *Stripsody* z roku 1966, její vůbec první skladba. Její grafický zápis využívá tradičních notových linek, do nichž jsou však v přibližných tónových výškách zakresleny obrázky, onomatopoická slova atd., sloužící interpretovi jako návod k vyjádření určitých komických situací – nápodoby rozhlasového vysílání, řevu Tarzana, naléhání na draka, aby sestoupil ze stromu apod.

Kazuo Fukushima (1930) začínal svoji skladatelskou dráhu jako samouk. V roce 1953 se přidal k experimentální skupině Jikken Kobo, kterou založil Toru Takemitsu spolu s Joji Yuasou. V roce 1961 se Fukushima zúčastnil Letních kurzů Nové hudby v Darmstadtu a o tři roky později začal vyučovat na tokijské hudební univerzitě Ueno Gakuen. Ve své hudbě kombinuje vlivy avantgardní západní hudby, tradičního japonského divadla Nô a hudby císařského dvora *gagaku*. Jeho oblíbeným nástrojem je flétna, již často předepisuje techniky hry typické pro hru na japonskou flétnu *šakuhači*.

Pro **Three Pieces from Chū-u** (1958), cyklus tří krátkých kusů pro flétnu a klavír, jsou příznačné náhlé dynamické a témbrové proměny vyostřené tichými pasážemi. Expresivní flétnový part je jemně podpořen klavírním doprovodem, který ve výsledném zvuku vytváří dojem prostoru.

Martijn Padding (1956) vystudoval skladbu u Louise Andriessena a muzikologii na utrechtské univerzitě. V současné době vede katedru kompozice na Královské konzervatoři v Haagu. Ve své tvorbě se zaměřuje především na fenomén průhlednosti, kontrastu mezi logickým a ne-logickým; spíše než velká gesta vyhledává ve své hudbě rafinovanost. Jeho dílo, které sahá od sólových skladeb po orchestrální a operní díla, nebere ohled na zažitou hierarchii hudebních prostředků a propojuje tak modernismus, experiment, ohlasy klasické hudby a vlivy populární kultury.

Mijn uitzicht (Můj pohled, 2019) je první částí drobného cyklu čtyř skladeb, které napsal na básně nizozemského básníka, spisovatele a dokumentaristy Franka Diamanda (1939). *Mijn uitzicht* je píseň o člověku, který vyhlíží z okna a sleduje skupinku labutí ve vodě. Vtom do místnosti vletí malý tmavý motýl a poletuje okolo. Skladatel k tomu dodává: *Vzhledem k tomu, že bydlím nedaleko od Diamanda a často se u jeho domu koupu, tu skupinku labutí dobře znám. Plavat blízko nich – ale ne příliš blízko – je mimořádné potěšení.*

Joseph Klein (1962) komponuje jak sólové a komorní skladby, tak i rozsáhlejší díla, zahrnující instrumentální, vokální, elektroakustické a intermediální kompozice.

Skladba **Der Ohrenzeuge** (2000–2001) – Svědek, který slyšel – je šestou částí cyklu krátkých sólových skladeb inspirovaných knihou Eliase Canettiho *Earwitness: Fifty Characters* (1974), která ironickým způsobem pojednává o 50 příkladech lidského chování. Klein svou skladbu napsal pro flétnistku Helen Bledsoe, která ji premiérovala 25. února 2001 v Amsterdamu.

The Earwitness – Svědek, který slyšel – se tváří zcela nezúčastněně, ale stříhá ušima jako zajíc. Přijde, nepozorován se usadí někde pěkně v rohu, kouká do knihy nebo na display, slyší vše, co slyšet má, a vypaří se zcela nepozorován. Vlastně si jeho přítomnosti ani nikdo nevšimne. Je vždy na správném místě, ví, kde se co šustne, pěkně si to uloží a nic nezapomene.

Nezapomene na nic, jeden nestačí zírat, když ze sebe všechno sype. Tehdy je to zcela jiný člověk, jako by vyrostl do obřích rozměrů, obrovský a nepřehlédnutelný. Jak to dělá, kde se berou ty bleskové odpovědi, slova, která dostala tu patřičnou váhu a sílu? Nedělá nic jiného, dá si na tom pěkně záležet. Někteří lidé litují, že nedrželi jazyk za zuby. Všechny moderní vynálezy jsou zbytečné: jeho uši jsou lepší a spolehlivější než jakýkoliv přístroj, nic se nesmaže, nic se nezasekne, je úplně jedno, jak odporné to je, lži, kletby, sprostá slova, všechny druhy nemravností, nadávky vzdálených a málo známých jazyků. Přesně zaznamená dokonce to, čemu nerozumí, a ochotně se o to podělí.

Svědek, který slyšel, se nedá podplatit. Když už k tomu přece jen dojde, nedbá, jedná-li se o ženu, dítě či bratra. Cokoliv slyšel, tak slyšel a ani dobrý Bůh na tom nic nezmění. Ale má také lidské stránky, a stejně jako jiní mají dovolenou, během které odpočívají od své práce, i on, někdy, ač zřídka, si dá klapky na uši. To se děje jednoduše, zviditelní se, dívá se lidem do očí, to co řeknou za těchto okolností, je docela nepodstatné. Když sejme své tajné ucho, je přátelský, každý mu důvěřuje, každý si s ním rád dá drink, prohodí neškodné fráze. A tehdy lidé netuší, že mluví s katem samotným. Je k nevíře, jak bezelstní lidé jsou, když mají pocit, že je nikdo neodposlouchává.

(úryvek z knihy Eliase Canettiho *The Earwitness: Fifty Characters*)

Peter Graham (vl. jm. Jaroslav Šťastný-Pokorný, 1952) vystudoval kompozici na Janáčkově akademii múzických umění v Brně u Aloise Piňose. Po dokončení vysoké školy prošel řadou zaměstnání – byl korepeditorem tanečního oddělení brněnské konzervatoře i v brněnském Divadle na provázku, rozhlasovým hudebním režisérem, dělníkem Českého hudebního fondu a učitelem na hudební škole. V současnosti učí na katedře kompozice a dirigování Hudební fakulty JAMU. V letech 1993–2009 působil jako dramaturg Expozice nové hudby. V kontextu české hudby Graham představuje spíše neakademický typ se zájmem o nekonvenční kompoziční techniky a přístupy. Jeho skladby se většinou od sebe velmi liší a často bývají vázány na konkrétní interprety. Je aktivní také v oblasti improvizované hudby a jazzu. Jeho skladby znějí pravidelně doma i v zahraničí v podání předních hudebníků. Za svou komorní kantátu *Der Erste* získal Graham třetí cenu v mezinárodní soutěži skladeb na texty Franze Kafky v rámci pražského festivalu Musica iudaica 1993, Komorní orchestr Reykjavík si vybral tuto kantátu do svého programu v rámci své „české“ koncertní sezony 2008/2009. Jeho raný *Smyčcový kvartet č. 1* byl v roce 2009 s úspěchem proveden světoznámým souborem Arditti String Quartet na pražském festivalu soudobé hudby Contempuls.

K **Prostým motivům a prostoduchým písním** (2018–2019), z nichž dnes večer premiérově zazní vybrané kusy, autor připojil následující komentář: *Samotný název Nerudovy básnické sbírky ve mně už od studentských let vyvolával hudební představy. Ale teprve loňského roku začaly dostávat konkrétnější podobu – když jsem se totiž setkal s básnickým dílem Santóka Tanedy (1882–1940)*

a zhudebnil jednu jeho kratinkou báseň pro sólový hlas. K ní se přidaly i další prosté melodie a popěvky různého charakteru.

Do kolekce jsem zahrnul i některé starší drobnosti – například revidovanou verzi skladby Čtyři dlouhé tóny, napsané v roce 1976 pro americkou flétnistku Sue Stenger, a také Písničku Medvídku Pú, kterou vymyslela v roce 1985 moje tehdy devítiletá dcera Apolenka a kterou jsem upravil pro flétnu, zpěv a klavír.

Vždycky mě více fascinovalo to, k čemu dochází skrze opakování než skrze modulaci, prohlásil v jednom rozhovoru vysokoškolský pedagog, skladatel a muzikolog **Vít Zouhar** (1966). V tomto lakonicky prostém vyjádření se skrývá podstata skladatelovy tvorby, která bývá označována za minimalistickou (nebo redukcionistickou) a dávána do souvislosti s hudbou Steva Reicha, Philipa Glassa, ale i Louise Andriessena či Arvo Pärta. Nijak ojedinělé není v promluvách o Zouharově minimalismu spojování tohoto termínu s adjektivem „barokní“, které však odkazuje spíše na jistá gesta jeho komorních oper jako *Coronide* nebo *Noci dnem* než na samotný hudební materiál. Historizující tendence v sobě však Zouharova hudba nezapře, nevyhýbá se ale ani odkazům například na populární hudbu apod. Má tak blízko k postmoderně, již se skladatel obšírně zabývá i ve svých muzikologických pracích.

Zouhar vystudoval skladbu na JAMU u Miloslava Ištvana a Aloise Piňose a na Universität für Musik und darstellende Kunst ve Štýrském Hradci, studium hudební vědy absolvoval na brněnské Masarykově univerzitě. Nyní vyučuje na katedře hudební výchovy PF Univerzity Palackého v Olomouci a od roku 2010 zde působí zároveň jako prorektor. Společně s Josefem Gründlerem založil mezinárodní projekt Slyšet jinak/Anders Hören a pravidelně spolupracuje také s Ensemble Damian.

O skladbě **Prosvítání** (2019) se Zouhar vyjádřil následovně: *Hudební objekty se opakují, prosvítají a v čase se rozpíjejí. V tichu. Bez začátků a konců. Levitují. V prostoru vytváří vlastní prostor. Trojjediný oblouk. Ozvěna sama sebe. Skladba vznikla na objednávku ISHA tria a mezinárodního festivalu MusicOlomouc pro prostor Kaple Božího těla, kde zazněla v premiéře 8. října 2019.*

ISHA trio bylo založeno v roce 2007 na půdě JAMU v Brně. Repertoár souboru zahrnuje skladby od baroka až po hudbu soudobou, na kterou se soubor specializuje. Trio koncertuje na pódii v Evropě, Číně a USA a vystoupilo na mezinárodních hudebních festivalech jako Audio Art Kraków, Charterhouse International Music Festival, Moravský podzim, Expozice nové hudby, Janáček Brno, Smetanovské dny, MusicOlomouc, Setkávání nové hudby plus, Přítomnost, Dny soudobé hudby, Schrattenbach Olomouc, Forfest aj. Členky tria získaly ocenění na mnoha mezinárodních soutěžích v sólové i komorní hře a jako sólistky vystupují s předními českými orchestry. Jejich nahrávky *Ancient Stories* (2011) a *Love Stories* (2015) se setkaly s pozitivním ohlasem u publika i odborné veřejnosti. V minulé sezoně trio účinkovalo v Šanghaji, Berlíně, New Yorku, Praze, Brně či Olomouci.

Vybrané pasáže průvodního slova byly převzaty (a redakčně upraveny) z katalogu letošního ročníku festivalu MusicOlomouc. Redakce: **Vítězslav Mikeš**

Prosíme posluchače, aby vypnuli mobilní telefony a během koncertu nefotografovali.
Změna programu a účinkujících vyhrazena!

Expozice nové hudby 2019 se uskutečňuje za finanční podpory statutárního města Brna.
Hlavní mediální partner: Česká televize. Mediální partner: Radio Wave. Partner FB: DPmB.

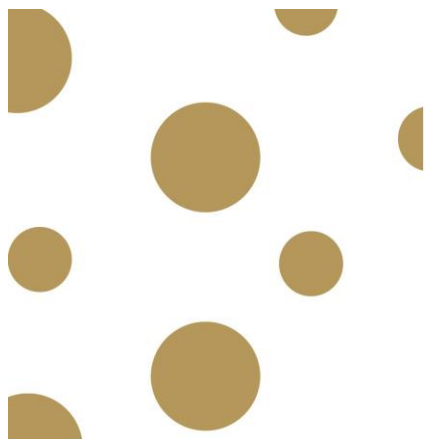
BRNO Česká televize Radio Wave DPmB

Za podporu a spolupráci děkujeme

Flanders State of the Art TIC BRNO AZLARM KAM+WHERE

Filharmonie
Brno Philharmonic

Filharmonie Brno, příspěvková organizace, Komenského náměstí 534/8, 602 00 Brno, ☎ +420 539 092 801
Lucie Šnajdrová, manažerka festivalu, ☎ +420 539 092 839, e-mail: lucie.snajdrova@filharmonie-brno.cz
www.filharmonie-brno.cz

Expozice nové hudby

BIG BRNO. Světová hudba, včetně té z Brna.

21.–24. 11. 2019 32. ročník

2 Čtvrtek 21/11/2019, Praha v Brně, 21:00 h

Big Expozice

Poslechový pořad **Jozefa Cserese** a **Viktora Pantůčka** z historických nahrávek, které byly pořízeny v rámci Mezinárodního hudebního festivalu Brno – Expozice experimentální hudby a Expozice nové hudby.

Gordon Monahan, Alvin Curran, Nihilist Spasm Band, Ben Patterson, AMM, M.E.V. ad.

Jozef Cseres (*1961, Nové Zámky, Slovensko) přednáší estetiku a filozofii umění a intermédií na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně.

V centru jeho výzkumného a teoretického zájmu stojí problémy umělecké reprezentace a symbolismu, strukturální vztahy mezi hudbou a mýtem, intermédiá a multimédiá, experimentální a improvizovaná hudba. Je autorem několika knih a množství studií, esejů, článků, recenzí a překladů.

Kromě své vědecké a pedagogické kariéry je aktivní i jako kurátor a vydavatel. Pod uměleckým jménem HEyeRMEarS často balancuje na hranicích mezi diskurzivními a nediskurzivními způsoby vyjádření a mezi uměním a hrou, vytvářeje performance, instalace, audiovizuální assembláže a různá intermediální díla. Od 90. let realizuje svůj projekt „Hermovo ucho“, jenž nabyl mnoha rozličných forem a výstupů (výstavy, instalace, performance, publikace). Žije a tvoří v Brně.

(zdroj: www.artlist.cz)

Viktor Pantůček (*1977, Brno) vystudoval hudební vědu na brněnské Masarykově univerzitě, kde jako pedagog na Ústavu hudební vědy Filozofické fakulty působí dodnes. Je dramaturgem festivalu Expozice nové hudby a od roku 2015 také dramaturgem souboru soudobé hudby Brno Contemporary Orchestra. Namísto hudby, která by sloužila jen jako kulisa, volí raději ticho. Nemohl si vybrat, ale narodil se v tomto světě, a tak se zabývá současností a uměním jak dnes nejen slyšet, ale především poslouchat.

Prosíme posluchače, aby vypnuli mobilní telefony a během koncertu nefotografovali.
Změna programu a účinkujících vyhrožena!

Expozice nové hudby 2019 se uskutečňuje za finanční podpory statutárního města Brna.
Hlavní mediální partner: Česká televize. Mediální partner: Radio Wave. Partner FB: DPMB.

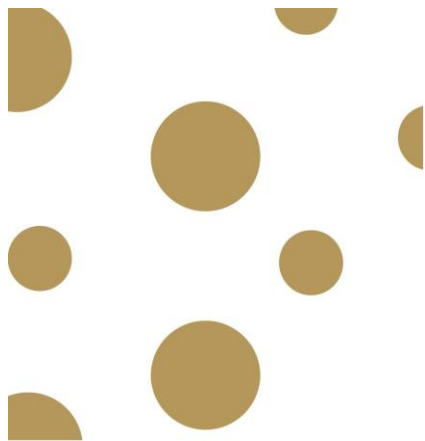
B | R | N | O | Česká televize Radio Wave

Za podporu a spolupráci děkujeme

**Filharmonie
Brno Philharmonic**

Filharmonie Brno, příspěvková organizace, Komenského náměstí 534/8, 602 00 Brno, ☎ +420 539 092 801
Lucie Šnajdrová, manažerka festivalu, ☎ +420 539 092 839, e-mail: lucie.snajdrova@filharmonie-brno.cz
www.filharmonie-brno.cz

Expozice nové hudby

BIG BRNO. Světová hudba, včetně té z Brna.

21.–24. 11. 2019 32. ročník

3 Pátek 22/11/2019, Besední dům, 19:00 h

Big Music Světová hudba, včetně té z Brna

PETER GRAHAM

Trio pro housle, violoncello a klavír (2017)

1. Moderato
2. Andante amoroso
3. Gracioso

ARNE SANDERS

Trio II (2017)

PAVEL ZEMEK NOVÁK

Doteky milosrdenství (2017)

přestávka I 20'

GERALD RESCH

Sostenuto (2015/2018)

ONDŘEJ ŠTOCHL

Mikroludia (2016–????)

ALBERT BREIER

Trio pro housle, violu a klavír č. 1 (1997/2016)

Trio Helix:

Tereza Horáková housle

Ondřej Štochl viola

Egli Prifti klavír

Peter Graham (vl. jm. Jaroslav Šťastný Pokorný, 1952) vystudoval kompozici na Janáčkově akademii múzických umění v Brně u Aloise Piňose. Po dokončení vysoké školy prošel řadou zaměstnání – byl korepeditorem tanečního oddělení brněnské konzervatoře i v brněnském Divadle na provázku, rozhlasovým hudebním režisérem, dělníkem Českého hudebního fondu a učitelem na hudební škole. V současnosti učí na katedře kompozice a dirigování Hudební fakulty JAMU. V letech 1993–2009 působil jako dramaturg Expozice nové hudby. V kontextu české hudby Graham představuje spíše neakademický typ se zájmem o nekonvenční kompoziční techniky a přístupy. Jeho skladby se většinou od sebe velmi liší a často bývají vázány na konkrétní interprety. Je aktivní také v oblasti improvizované hudby a jazzu. Jeho skladby znějí pravidelně doma i v zahraničí v podání předních hudebníků. Za svou komorní kantátu *Der Erste* získal Graham třetí cenu v mezinárodní soutěži skladeb na texty Franze Kafky v rámci pražského festivalu Musica iudaica 1993, Komorní orchestr Reykjavík si vybral tuto kantátu do svého programu v rámci své „české“ koncertní sezony 2008/2009. Jeho raný *Smyčcový kvartet č. 1* byl v roce 2009 s úspěchem proveden světoznámým souborem Arditti String Quartet na pražském festivalu soudobé hudby Contempuls.

Trio z roku 2017 skladatel doprovodil tímto komentářem: *Kdysi jsem učil dirigenty. V jedné hodině jsem jim vyprávěl o Mortonu Feldmanovi, o jeho kompozičním vývoji a o tom, jak se po roce 1968 vrátil ke konvenční notaci. Jedna studentka se zeptala: „A co prosím vás znamená to konvenční...?“ Nikdo nevěděl, tak jsem jim to musel vysvětlit.*

Tuhle historku jsem rád dával k dobru jako doklad všeobecného rozhledu mladých dirigentů. Teprve nedávno mi však došlo, že ta otázka nebyla zas tak hloupá – co vlastně znamená konvenční? Slovníkové významy jsou známe: obvyklý, dohodnutý, smluvený, běžný, tradiční, všední, postrádající osobitost, nenápaditý. Samo slovo „konvence“ (z lat. conventio – shromáždění, dohoda) znamená úmluvu, ustálené pravidlo.

Ale jak je to v hudbě? Tam je to přece jedna konvence na druhou! Ať už zní hudba u táboráku, v Rudolfinu nebo třeba na technopárty, všude má svoje konvence a není radno je porušovat. Navíc každá doba si potrpěla na svoje konvence, stejně jako každá společnost. Co je někde běžné, působí jinde jako výstřednost. Co je dnes vlastně konvenční? „Nekonvenční“ způsoby hry nebo „klamný závěr“? Je kombinace houslí, violy a klavíru konvenční, nebo už přežitá a zapomenutá – a tím pádem vlastně nekonvenční? Mohu si v soudobé skladbě dovolit zvětšený, nebo snad dokonce zmenšený akord? Pro jakého posluchače to bude nebo nebude konvenční? A který je od sebe vůbec pozná?

Podobných myšlenek se mi vyrojilo tolik, že jsem odložil již načatou skicu, která mi připadla – v rámci mého hudebního myšlení – již konvenční, a začal se prokousávat houštinou blbých a trapných fantazií, vyrůstajících z představ různých konvencí v různých stylech, světech i dobách. Vodítkem mi byl výrok Jaspera Johnse: „Být umělcem znamená vzdát se všeho – včetně touhy být dobrým umělcem!“ A také jeden citát Johna Cage: „Když jsou lidé zamilovaní, začnou mluvit nesmysly.“ Při práci jsem si také uvědomil, proč staří mistři psávali svá tria a sonáty po tuctech – hra s konvencemi totiž nikde nekončí a vede stále dál...

Touto skladbou se tedy omlouvám oné studentce, její otázka se nakonec ukázala být inspirativní.

Arne Sanders (1975) studoval muzikologii, němčinu a filozofii, později absolvoval skladbu na Vysoké škole Roberta Schumanna v Düsseldorfu ve třídě Manfreda Trojana a na Univerzitě umění v Berlíně u Friedricha Goldmanna. Účastnil se mistrovských tříd pod vedením Mathiase Spahlingera, Chayi Czernowinové, Stevena Kazua Takasugiho a Richarda Barretta, získal několik stipendií a ocenění. Jako hostující pedagog přednáší hudební teorii a skladbu na německých středních a vysokých školách, publikuje texty o hudbě 20. a 21. století. Jeho díla zazněla v podání hudebníků a souborů jako James Avery, Rüdiger Bohn, Edith Salmen, Janne Rättyä, Stockholm Chamber Brass, Ensemble Adapter, Ensemble SurPlus, NotaBu-Ensemble a další.

Trio II vzniklo roku 2017 pro Trio Helix jako součást delšího kompozičního záměru. *Hudební myšlenky, na nichž je skladba založena, píše skladatel, jsem dlouho nosil v sobě. Když jsem je začal zpracovávat, ukázalo se, že si žádají hodně času a prostoru, mnohem více, než si obvykle dovoluji, neboť se obávám nudy na straně posluchačů. Myšlenky se vyvíjejí pomalu, spolu i zvlášť, a jsou často vzájemně spojeny podpovrchově (ačkoli málo prokazatelně). Skladba stojí na začátku cyklu děl, která nahlíží na týž materiál z různých perspektiv: myšlenky naznačené v jednom díle jsou jinak formulovány v díle dalším; pak jsou zasazeny do nového kontextu, osvětlovány novou instrumentací... Formální předlohou se mi staly romány Petera Kurzecka. Při práci mě dále ovlivnily život a dílo berlínského naivistického umělce Wilhelma Mühlhaupts a spisy Alberta Breiera.*

Pavel Zemek Novák (1957) studoval na brněnské konzervatoři hru na hoboje a skladbu; ve studiu skladby pokračoval na JAMU u Miloslava Ištvana, v Londýně u George Benjamina a v Paříži u Gérarda Griseyho. Byl prvním hobojistou orchestru Janáčkovy opery v Brně, nyní působí jako profesor skladby na Konzervatoři Brno. Jeho bohatá tvorba v sobě nese tvořivě zažitě prvky evropské tradice, ale zároveň tento rámec překonává novým hudebním myšlením v osobitě pojaté monofonní metodě kompozice, uplatňující různé strukturované jednohlas. Křesťanské vidění světa je Zemkovi pevným duchovním základem i trvalým inspiračním podnětem a odráží se i v řadě jeho skladeb určených koncertnímu pódiu. Mnohé z nich byly provedeny v zahraničí, v poslední době zejména v Anglii se těší jeho tvorba trvalé pozornosti. Dlouhodobě spolupracuje s londýnským The Schubert Ensemble, v úzké spolupráci s klavíristou souboru vzniklo i *24 preludií a fug* (1989–2007). Řada

komorních skladeb byla v poslední době napsána pro pražský soubor Konvergence (*Druhý a Třetí klarinetový kvartet, Sonáta pro sólovou violu* ad.).

K triu **Doteky milosrdenství** (2017), inspirovanému myšlenkami sv. Faustyny Kowalské, autor poznamenal: *Až brutálně rozlomená unisonová linie reflektuje často trnitou cestu jemných paprsků Milosrdenství, které nakonec pronikají i krunýřem našich vlastních monologů...*

Rakouský skladatel **Gerald Resch** (1975) vystudoval skladbu v letech 1993–2000 u Michaela Jarrella na Universität für Musik und darstellende Kunst ve Vídni. Stipendium na univerzitě v Kolíně nad Rýnem a tamější spolupráce s Yorkem Höllerem jej přivedly k zájmu o organické zvukové skulptury (organic sound sculptures). V letech 2001–2002 absolvoval postgraduální studium u Beata Furrera ve Štýrském Hradci. Byl rezidenčním skladatelem vídeňského Musikvereinu (2007–2008) a Rakouského kulturního fóra v Londýně v návaznosti na festival Soundings (2007–2009). Jeho díla zazněla v Evropě, Severní a Jižní Americe a Asii. V září 2016 mu vídeňští rozhlasoví symfonikové pod taktovkou jejich šéfdirigenta Cornelia Meistera premiérovali skladbu *Islands*. Resch vyučuje na Soukromé univerzitě Antona Brucknera v Linci a na vídeňské Universität für Musik und darstellende Kunst.

Skladbu **Sostenuto** Resch napsal roku 2016 pro housle, violoncello a klavír; o dva roky později ji upravil pro housle, violu a klavír. Podotkl k ní: *Italské slovo sostenuto má více významů – zadržené, nesené, zdrženlivě... Všechny významy se v Sostenutu propojují. V mé skladbě je základem stoupající melodie, patnáctitónová a „zdržená“, takže se několikrát opakuje. Přitom putuje od nástroje k nástroji, mění se, zůstává ale oporou, z níž se vyvíjí ostatní zvukové události, aby se zřetelně prolínaly celou skladbou. Tímto způsobem a také proto, že se téměř všechny formální díly několikrát vracejí, i když proměněné, vzniká nesená, zdrženlivá hudba.*

Skladatel a violista **Ondřej Štochl** (1975), absolvent pražské Akademie múzických umění, je autorem více než čtyřiceti skladeb různého obsazení (od sólových až po orchestrální kompozice) a respektovanou osobností české soudobé scény s mezinárodním renomé. Jako zástupce mladší střední generace navazoval ve své tvorbě zejména na lyrické a duchovní proudy české tradice (Marek Kopelent), a to s východisky, která zahrnují i mimohudební přesahy – oblast poezie (Vladimír Holan) či výtvarného umění (Adriana Šimotová). Se svými generačními soupeřky Štochl spolupracuje v rámci autorského sdružení Konvergence, estetikou má však blíže k autorům starší generace (Pavel Zemek Novák, Jaroslav Šťastný), s nimiž spolupůsobí i pedagogicky. Pro Štochlova tvorbu je charakteristická originalita zvukového světa, podpořená odborným teoretickým vhledem, hledání výrazové čistoty a individuality, která všechny inspirační zdroje staví do pozice volně reflektovaných a spíše koncepčních daností. V otázkách koncepční čistoty patří Štochl k neúnavným obhájcům striktní autorské sebereflexe a upřímnosti.

V posledních letech se profiluje především rozsáhlejšími prostorovými kompozicemi s duchovní tematikou. Časté jsou inspirace taoismem – symbolikou i konkrétními spisy (jako v případě díla *ve dne stíny, v noci Světlo* z roku 2017). Další častou inspirací je dnešní běžná podoba mezilidské komunikace, její frázovitost i určitá odlidštěnost a emoční prázdnota. Tato významová rovina Štochlovy tvorby je nejvíce akcentována v dílech ovlivněných zkušenostmi s lidmi postiženými PAS (poruchou autistického spektra). Výrazněji to je znát třeba ve smyčcovém kvartetu *Pramen z jeskyně bezmoci*, premiérováném na MusicOlomouc (2016). Štochlova tvorba se do značné míry prolíná s jeho pedagogickým působením na Konzervatoři Jana Deyla, primárně zaměřené na vzdělávání zrakově postižených studentů.

Mikroludia (2016–????) jsou drobná a jemná, křehká, napsal autor. Nevím, kolik jich bude celkem. Vznikají postupně z chuti společně si zahrát – neveřejně, jeden pro druhého. Proto v nich chybí následné zaobalující, vysvětlující či zvýrazňující zásahy, vše je čerstvé a syrové více než kdy předtím (tedy i náročné na interpretační věrnost). Konkrétnější dojmy nechávám na jejich interpretce Tereze Horákové (které jsou věnována): „Mikroludia pro mě symbolizují to, co by se dnes mohlo zdát trochu ztraceným. Čas strávený ve svojí tiché komůrce, kde vše má své místo – pocity, myšlenky... Cit pro křehkost a jemné dynamiky mě učí se ponořit zahloubaně do jemných detailů i většímu smyslu pro komplexnost. Povznést se a zároveň nic a nikoho nepřehlížet – to je to, co mě na těchto skladbičkách přitahuje. Citlivost a křehkost, kterou bych chtěla probouzet v každém z nás.“

Hudba **Alberta Breiera** (1961) se nehlásí k žádnému z aktuálních proudů ani nepředstavuje žádnou odnož tradicionalismu (je však ovlivněna tvorbou Mortona Feldmana). Stojí kdesi mimo, stejně jako skladatel sám; ten žije v Berlíně a Drážďanech a nepatří do žádné zájmové skupiny současného hudebního života. Přestože si v mládí vydobyl respekt jako vynikající pianista, opustil slibnou kariéru interpreta a věnuje se plně tvorbě, v níž se zabývá především problémy hudebního času: *Odpovědi na hudební otázky mohou být dány pouze hudbou a sděleny jen těm, kdo jsou ochotni naslouchat*, vyznal se. Studoval v Kolíně nad Rýnem, Hamburku a Vídni, dlouhá léta se zabýval studiem čínské krajinomalby. Věnuje se také badatelské činnosti: publikoval knihy o vztazích mezi čínským výtvarným uměním a evropskou hudbou, o německé poezii 20. století či o vztazích mezi matematikou a etikou.

Trio pro housle, violu a klavír č. 1 (1997/2016) je přepracovanou verzí *Tria pro dvoje housle a klavír* z roku 1997. Skladatel k ní připojil následující komentář: *Oproti originálu je zvuk intenzivnější a tmavší, i když nedosahuje plnosti klasického klavírního tria s violoncellem. Oba dva smyčcové nástroje spolu tvoří rovnocennou protiváhu ke klavíru. Protože jim ale chybí basové tóny, zůstává jejich zvuk vždy neúplný a neukončený. Hluboké tóny klavíru v tomto díle neplní ani tak funkci basu doplňujícího smyčce, jako spíše*

vytvářejí svůj vlastní zvuk. Ve vyšších polohách se klavír pokouší souznít se smyčci, přičemž vznikají charakteristické nevyváženosti díky klesající intenzitě zadržovaných tónů v klavírním partu.

Skladba začíná jednoduchou melodií, party houslí a violy jsou navzájem úzce propojeny. Hudba, která ještě skoro nezačala, však zdánlivě a překvapivě utichá. Velmi pomalu vznikají nové harmonie, ke konci i melodie. Fragment melodie ze začátku zůstává přitom nevyřčen: součást světa, který se krátce ukázal, aby ihned zmizel, kterého ale chce člověk pořád znovu dosáhnout, byť je snaha marná. Pomyslné zastávky na cestě ukazují neustále se měnící vjemy. Party smyčců jsou plné velkého napětí od vzrušených výbuchů až po tichou rezignaci. Ke konci se objevují náznaky pomalého waltzu – nastupuje uklidnění, které umožňuje jemný přechod od hudby k tichu.

Trio Helix vzniklo roku 2016 na základě dlouholeté spolupráce na úrovni pedagogické i hráčské. Jeho cílem je empatická interpretace děl napsaných pro toto netradiční obsazení na objednávku tria, provádění zajímavých děl zahraničních skladatelů v Česku, a naopak českých skladeb v zahraničí. Pro soubor napsali svá díla čeští a němečtí autoři Peter Graham, Pavel Zemek Novák, Marek Kopelent, Ondřej Štochl, Walter Zimmermann, Albert Breier, Arne Sanders a další.

Součástí činnosti tria je i poskytnutí zasvěcené zpětné vazby autorům, vyvolání co největší možné diskuse o jejich estetice. Ta se v dramaturgii souboru opírá především o díla lyrického charakteru s důrazem na jejich barevnou i harmonickou složku. Nová díla jsou uváděna v samostatných dramaturgických koncepcích postavených na nových dílech napsaných pro soubor, ale i v kontextu s hudbou klasiků 20. století.

Trio pravidelně koncertuje v Praze v koncertní řadě „Konvergence“, specializované na novou hudbu, a na podobně zaměřených festivalech v tuzemsku (Forfest Kroměříž, MusicOlomouc, Hudební současnost Ostrava, Expozice nové hudby Brno atd.) i v zahraničí (Pianodrom Tirana, Wortklangraum Bonn, komorní řada Dresden Philharmonie...). Pořizuje také studiové nahrávky pro Český rozhlas.

Redakce: Vítězslav Mikeš

Prosíme posluchače, aby vypnuli mobilní telefony a během koncertu nefotografovali.
Změna programu a účinkujících vyhrazena!

Expozice nové hudby 2019 se uskutečňuje za finanční podpory statutárního města Brna.
Hlavní mediální partner: Česká televize. Mediální partner: Radio Wave. Partner FB: DPmB.

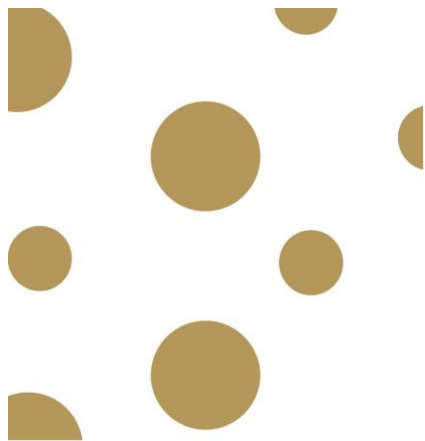
Česká televize Radio Wave DPmB

Za podporu a spolupráci děkujeme

Flanders State of the Art TIC BRNO A2 AZLARM KAM←WHERE AM/Onge BRNO Daily

**Filharmonie
Brno Philharmonic**

Filharmonie Brno, příspěvková organizace, Komenského náměstí 534/8, 602 00 Brno, ☎ +420 539 092 801
Lucie Šnajdrová, manažerka festivalu, ☎ +420 539 092 839, e-mail: lucie.snajdrova@filharmonie-brno.cz
www.filharmonie-brno.cz

Expozice nové hudby

BIG BRNO. Světová hudba, včetně té z Brna.

21.–24. 11. 2019 32. ročník

4 Pátek 22/11/2019, Besední dům, 21:00 h

Big Brno

Intermediální projekt o současné zvukové podobě Velkého Brna, jeho historii i hromadné dopravě v podání Tomáše Vtípila a Symfonického orchestru Sokola Brno I.

Tomáš Vtípil a Symfonický orchestr Sokola Brno I

Autorský projekt

v roce 1919 připojeno
třiadvacet vesnic a městeček
k Brnu
a bim! rázem
německé město v české přepodstatněno
aniž musel být jediný Němec vyhnán či ubit
aniž se změnil byt' jen
kus toho bláta

smyčce sedí v centru na parketách
dechy hladově vybíhají
do podzimní periferie
smyčce, vaříce z toho mála
co mají ke každému z předměstí
takt, nejvíš dva
taktizují: členit jízdním řádem
ideální podobou řádu
ale
těžko dirigovat dech
treť flétnistka do Husovic?
dostanou se vůbec
ozvuky míst, jichž se nikdo neptal
zda chtějí být spojována s centrem
na naši besídku
k nám na parkety?
snad nevypadne signál
materiálu ve skutečnosti nepřibývá
kumulace je chyba paměti
kvalitativní změna
vzdor našemu doufání
patrně nenastane
Big Brno
bláto blátem

Tomáš Vtípil (*1981) – výrobce hluku: hudebník, sound designer, producent. Kromě volné tvorby širokého stylového rozptylu spolupracuje s osobnostmi jako Pavel Zajíček a DG307, Marian Palla, Monika Načeva, Marcel Kříž nebo Max Bilitza. Skládá také filmovou a scénickou hudbu. Žije v městské části Brno-Obřany.

© Vojtěch Stádník

© Jan Prokopius

Symfonický orchestr Sokola Brno I je vůbec prvním hudebním uskupením v sokolské historii, které se zaměřuje na klasickou hudbu. Orchester vznikl v únoru roku 2014 z iniciativy posluchačů Janáčkovy akademie múzických umění, Konzervatoře Brno a mladých brněnských muzikantů. Cílem tělesa, které má přibližně 35 členů, je kvalitní interpretace hudby vážné i soudobé.

**Filharmonie
Brno Philharmonic**

Prosíme posluchače, aby vypnuli mobilní telefony a během koncertu nefotografovali.
Změna programu a účinkujících vyhrazena!

Expozice nové hudby 2019 se uskutečňuje za finanční podpory statutárního města Brna.
Hlavní mediální partner: Česká televize. Mediální partner: Radio Wave. Partner FB: DPmB.

B | R | N | O | Česká televize Radio Wave

Za podporu a spolupráci děkujeme

Flanders
State of the Art

TIC BRNO

A2 AZLARM

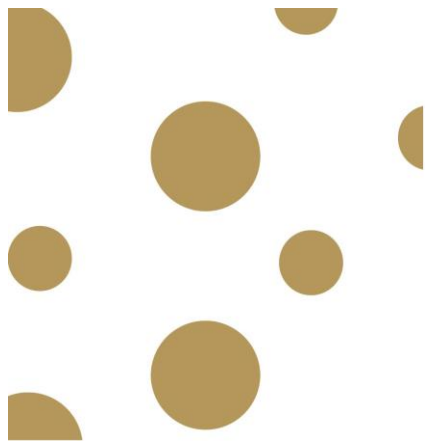
KAM<WHERE

Brno Philharmonic

BRNO
DAILY

Filharmonie Brno, příspěvková organizace, Komenského náměstí 534/8, 602 00 Brno, ☎ +420 539 092 801
Lucie Šnajdrová, manažerka festivalu, ☎ +420 539 092 839, e-mail: lucie.snajdrova@filharmonie-brno.cz
www.filharmonie-brno.cz

Expozice nové hudby

BIG BRNO. Světová hudba, včetně té z Brna.

21.–24. 11. 2019 32. ročník

5 Sobota / Saturday 23/11/2019, Káznice na Cejlu, 16:00 / 4:00pm – 22:00 / 10:00pm

AVA: Brno Open

V sobotu večer Expozice nové hudby už po několikáté spojí síly s AVA kolektivem. V bývalé káznici na Cejlu se setkají projekty, skladatelé a performeři, kteří dlouhodobě utvářejí zvukové tvary Brna, s těmi, kteří přijedou utvářet zcela nové zážitky v interakci s prostorem káznice. Představí se mezinárodní pětice projektů, které pracují s více-kanálovým zvukem, jedinečnou lokací a psycho-akustikou vycházející z interakce jednotlivých prvků performance.

Přípravy hudebního programu, a následně i program samotný, budou přímo na místě „dokumentovány“. Výsledkem bude celodenní konceptuální live stream na pomezí radio-dokumentu a dystopické multi-mediální instalace, jehož provedení bude reflektovat problematickou historii brněnské káznice.

Brno Open

16:00 / 4:00pm – 22:00 / 10:00pm

16:00 / 4:00pm	Moving Spaces (robotárna)
18:00 / 6:00pm	Max Eilbacher (kaple)
19:00 / 7:00pm	Floris Vanhoof (kaple)
20:00 / 8:00pm	THYME (kaple)
21:00 / 9:00pm	Thomas Ankersmit (kaple)

Moving Spaces (AVA kolektiv, CZ)

AVA je **kolektiv**, který dlouhodobě pořádá dobrodružné hudební „site-specific“ zážitky na neobvyklých lokacích. Hudební projekt Moving Spaces se točí okolo kmenových členů AVA. Co začalo jako kvartet, má dnes podobu otevřenější platformy.

Přístup Moving Spaces vybízí k pohybu posluchače uvnitř prostorového, většinou 4-kanálového zvuku, kterým zní terénní nahrávky z různých míst po celém světě. Výsledný zážitek je vždy utvářen pohybovou interakcí posluchače s ozvučeným, neustále morfujícím prostorem.

Živé improvizace projektu oscilují mezi abstraktní koláží zvukových krajín s niternou, nepolapitelnou rytmikou, koncertem dekonstruované klubové hudby a zvukovou instalací reagující na okolní prostor.

Pro sobotní koncert Moving Spaces využijí výhradně zvuky posbírané v budově brněnské káznice a jejím bezprostředním okolí.

Moving Spaces jsou:

Snediggen Snurssla

Matěj Kotouček

Marek Salamon

Andrej Nechaj

Max Eilbacher (Spectrum Spools, Editions Mego, NNA Tapes, Horse Lords, US)

Max Eilbacher je intermediální umělec s releasy na labelech jako Editions Mego/Spectrum Spools nebo NNA Tapes. Jeho přístup čerpá z evropské elektroakustické hudby, musique concrète, americké avantgardy nebo africké hudby, zároveň se opírá o vzdělání v oblasti počítačem generované hudby a filmové kompozice. Eilbachera můžeme rovněž znát z kapel americké nezávislé scény jako Horse Lords nebo Sef 3, které důrazem na trans navozující repetici, polyrytmické struktury a neobvyklé ladění představují svébytné pojetí (post)minimalismu.

Propojením různých zvukových tradic, aniž by docházelo k recyklaci zaběhnutých postupů, a hutným softwarovým procesováním vytváří Eilbacher nový výrazový systém pro radikální syntézu, jehož výsledkem jsou složité zvukové struktury vedené výraznou skladatelskou intuicí a důrazem na posluchačovo vnímání formy a času.

Psychedelický zážitek Eilbacherovy hudby bude v kapli Káznice umocněn využitím 4-kanálového zvuku.

Floris Vanhoof (Editions Mego, Shelter Press, BE)

Belgický audiovizuální umělec, skladatel a producent **Floris Vanhoof** kombinuje hudební tvorbu za využití vlastnoručně vytvořených elektrických obvodů s dnes již opomíjenými technikami pro promítání. Jeho tvorba tak překračuje hranice mezi rozšířeným diváckým zážitkem, instalací a hudbou. „Překladem“ jednoho média do druhého prozkoumává možnosti lidského vnímání a tvorby nových perspektiv. Na aktuálním turné Floris Vanhoof představuje svou práci s DIY modulárním syntetizátorem a promítačkou 16mm filmu, která reaguje na mozkové alfa vlny hlavního protagonisty.

THYME (NONA Records, CZ)

Pozor, křest desky!

Hudební projekt, který je založen na synergii dvou sourozenců a jejich nástrojů, jež vznikly v rozdílné době a rozdílném hudebním paradigmatu. Johana a Martin Kratochvílovi jsou inspirováni zkušeností s hrou v symfonickém orchestru či folklorním uskupení, stejně jako poslechem ambientu a elektroakustických experimentů 20. století. Výsledkem této srážky je elektro-akustická kompozice, která se opírá o hru na cimbál a elektronické procesování jeho zvuku. Výsledek si zachovává sílu, fyzičnost a emocionálnost hry na tento tradiční moravský nástroj, stejně jako snivost abstraktních zvukových krajín. V těchto končinách velmi unikátní příspěvek do současné hudby. Už teď je jasné, že o THYME ještě hodně uslyšíme.

Sobotní koncert **THYME** bude využit k příležitosti křtu debutu na brněnském labelu NONA Records.

Thomas Ankersmit: Perceptual Geography (PAN, Shelter Press, Touch, NL)

Nizozemský hudebník a zvukový umělec usazený v Berlíně **Thomas Ankersmit** představuje svůj aktuální koncertní sólový počín ***Perceptual Geography***. Spolupracovník Philla Niblocka nebo Valeria Tricoliho, který vydává na značkách jako PAN, Shelter Press nebo Touch, čerpá z psycho-akustických jevů při poslechu zvuku a prostorovosti hudebního zážitku. Projektem *Perceptual Geography* navazuje na pionýrku ve zkoumání psycho-akustických zvukových jevů Maryanne Amacher. Premiéru si odbyl na berlínském CTM Festivalu a na Sonic Acts v Amsterdamu.

Thomas Ankersmit za použití modulárního syntetizátoru Serge usiluje o trojrozměrnou choreografii zvukových jevů, která zahrnuje rezonanci těla a vnímání posluchače, jeho polohu v prostoru a také rezonanci prostoru samotného s jeho akustickými a architektonickými vlastnostmi. Každé vystoupení je proto zcela unikátní. V brněnské káznici se můžeme těšit na skutečné prostorové zvukové lázně, díky silné ozvěně prostoru Kaple.

Magazín The Wire popsal premiéru následovně: "Thomas Ankersmit's tribute to Maryanne Amacher swims right through you. Dense thickets of sirens and penetrating waves of sub-bass activate the body of the listener, creating phantom tones seemingly from within my head and making my chest cavity feel like a speaker itself."

AVA: Moving Spaces

AVA collective is a group of music producers, promoters and DJs residing in Brno, Czech Republic. For years, AVA has been bringing seemingly invisible urban spaces into life by concerts, performances and parties ranging from experimental techno to electro-acoustic improvisation or ambient music.

With Moving Spaces, AVA is taking one step further in their interest to invite listeners to interaction with a space they are visiting. An improvised performance made up with field recordings from different places around the world, using 4-channel sound setup, is inviting listeners to create their own unique experience by moving within the space. The body is a channel bringing different spaces together in unique time, unique movement and always a new, unique space.

Moving Spaces (mostly) are:

Snediggen Snurssla

Matej Kotoucek (Sun Drugs, Sky To Speak)

Marek Salamon (Spectral Index, Ohmplain)

Andrej Nechaj (Tatratank)

Max Eilbacher

Max Eilbacher is an intermedia artist. His sound practice draws upon European traditions of electroacoustic music, musique concrète composition, and American avant-garde sound performance. Drawing connections between these diverse sources without replicating their gestures, he creates systems in which synthesis and processing-intensive software environments generate complex patterns and timbres that are then subjected to the guidance of compositional intuition. Eilbacher's praxis squares the circle of the raw moment and the controlled display of an outcome. Currently based in Baltimore, Max Eilbacher studied computer music and cinematic arts, while gaining notoriety on the DIY American underground with acts such as Sef 3 and Horse Lords, whose just intonation-based trance music exemplifies a modern response to the minimalist tradition. Whether in Horse Lords or on his own as an increasingly prolific composer and performer, Eilbacher's work explores the capacity of structure, timing, and detail to pinpoint the elusive meeting place of perception of form.

Floris Vanhoof

Floris Vanhoof combines homemade musical circuits with abandoned projection technologies for audiovisual installations, expanded cinema performances and music releases. Translating the one medium to the other to find how our perception operates and which new perspectives appear. He will tour with DIY modular electronics and a new film my modified 16mm film projector that receives alpha brain waves.

THYME

THYME is a project built on a synergy of two persons, brother and sister, and two instruments from different times and musical worlds, yet they complement each other with respect and appreciation.

Inspired by the experience of playing in a symphonic orchestra, folklore ensemble, just as much as listening to ambient and experimental music composers of the 20th century, the 20 minutes and 28 seconds long electro-acoustic composition uses the sound of a traditional instrument joined by an electronic soundscape that carries movement and physicality rather than clear structure or melody.

The latter is present too, though – here the cimbalom is played in a way that combines traditional skills with personal emotion and unique artistic expression, creating an altogether stimulating piece of contemporary music.

Thomas Ankersmit

Thomas Ankersmit is a musician and sound artist based in Berlin. He plays the Serge Modular synthesizer, both live and in the studio, and collaborates with artists like Phill Niblock and Valerio Tricoli. His music is released on the PAN, Touch, and Shelter Press labels. Ankersmit performs at venues ranging from Berghain to Tate Modern to experimental and electronic music festivals worldwide. He's also lectured at universities like Harvard, Stanford, CalArts, and Goldsmiths. His music combines intricate sonic detail and raw electric power, with an extremely physical and spatial experience of sound. Acoustic phenomena such as infrasound and otoacoustic emissions (sounds emanating from inside the head, generated by the ears themselves) play a central role in his work, as does a deliberate, creative misuse of the equipment.

Perceptual Geography is a new solo live project by Thomas Ankersmit for Serge Modular synthesizer, based on the pioneering research of – and dedicated to – legendary American sound artist Maryanne Amacher (1938–2009). The project premiered at CTM in Berlin and Sonic Acts in Amsterdam, early 2019. The Wire wrote: "Thomas Ankersmit's tribute to Maryanne Amacher, diffused through the GRM Acousmonium, swims right through you. Dense thickets of sirens and penetrating waves of sub-bass activate the body of the listener, creating phantom tones seemingly from within my head and making my chest cavity feel like a speaker itself, as if it had joined the Acousmonium ... One of the festival's highlights."

Perceptual Geography is a concept of Amacher's, referring to a three-dimensional choreography of sonic phenomena and their experience – it is also the starting point for this new project. Exploring the architectural and acoustic personality of each performance space anew, the work will never sound the same twice.

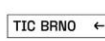
Maryanne Amacher is an iconic figure in the experimental music world. She studied with Stockhausen and collaborated with Cage, but is mostly known for a body of work that is uniquely her own. She was drawn to extremes; from a whisper to a hurricane of sound. Her work crossed boundaries between science, music, and art; she was a researcher at MIT and her shows ranged from Woodstock to the Whitney Museum. In 2005 she received Ars Electronica's "Golden Nica", their highest honor. Amacher's research on perception, psychoacoustic phenomena, sound spatialization, and expanding the role of the listener, form the basis of Ankersmit's new project. In a time when seemingly everything is consumed via screens and headphones, this is a performance that can only be experienced in the present moment and actual, physical space. Amacher and Ankersmit first met in New York in 2000 and became friends in her later years. He considers her one of his greatest influences. 2019 marks the 10th anniversary of Amacher's death.

Prosíme posluchače, aby vypnuli mobilní telefony a během koncertu nefotografovali.
Změna programu a účinkujících vyhrazena!

Expozice nové hudby 2019 se uskutečňuje za finanční podpory statutárního města Brna.
Hlavní mediální partner: Česká televize. Mediální partner: Radio Wave. Partner FB: DPMB.

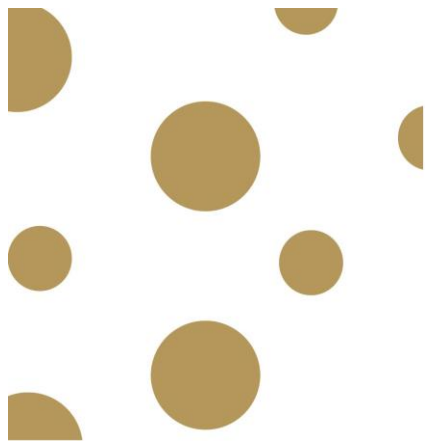
B | R | N | O | Česká televize Radio Wave

Za podporu a spolupráci děkujeme

 Flanders State of the Art TIC BRNO A2 AZLARM KAM-WHERE AM/Logo BRNO Daily

**Filharmonie
Brno Philharmonic**

Filharmonie Brno, příspěvková organizace, Komenského náměstí 534/8, 602 00 Brno, ☎ +420 539 092 801
Lucie Šnajdrová, manažerka festivalu, ☎ +420 539 092 839, e-mail: lucie.snajdrova@filharmonie-brno.cz
www.filharmonie-brno.cz

Expozice nové hudby

BIG BRNO. Světová hudba, včetně té z Brna.

21.–24. 11. 2019 32. ročník

6 Neděle / Sunday 24/11/2019, 19:00 / 7:00pm
Dům umění města Brna, Malinovského nám. 2, 602 00 Brno

Big Atlas

Koncert je součástí projektu „Hudební atlas Brna“, jenž mapuje významní osobnosti, artefakty a fenomény z Brna. Projekt navazuje na brněnskou bohatou lexikografickou tradici a je výjimečný tím, že jeho hesla nejsou textová, ale hudební, zvuková či audiovizuální.

Concert is a part of ongoing project “Musical Atlas of Brno” mapping the notable personalities, artefacts and phenomena from Brno. Project develops a rich lexicographical tradition in Brno; it is exceptional because its items are not lexical but musical, sound, or audio-visual.

Program:

hans w. koch

14 filozofických písní (O. teoréma č. 22) (2019), světová premiéra

14 Songs, Philosophical (The O. Theorem no 22) (2019), world premiere

BILLY ROISZ / DIEB13

Sledování rychlosti zvuku (2019), světová premiéra

watching at the speed of sound (2019), world premiere

GATOT DANAR SULISTİYANTO

Kamenné mantry (2019), světová premiéra

Mantra mantra batu (2019), world premiere

**VÁŠULKA
KITCHEN
BRNO**
CENTER
FOR NEW
MEDIA ART

Projekt je realizován ve spolupráci s Vašulka Kitchen Brno.

hans w. koch

14 filozofických písní (O. teoréma č. 22) (2019), světová premiéra

14 Songs, Philosophical (The O. Theorem no 22) (2019), world premiere

Otakar Blaha hlas / low male voice

Antonín Kolář lesní roh / French horn

Anna Neugebauerová housle / violin

hans w. koch elektronika / electronics

Text těchto písní jsem převzal z filozofických poznámek Kurta Gödela v jeho *Odkazu* (Nachlass), jenž on sám nazýval „max phil“ (filozofie maxim). Nachází se mezi nimi text *Můj filozofický názor* (Meine philosophischen Ansichten), pozůstávající ze 14 vět, které v krátkých, poněkud záhadných větách sumarizují jeho celoživotní studium filozofických otázek a problémů. Nejsou jednoduše zhudebněny, nýbrž zasazeny do otevřeného hudebního tkaniva, utkaného z 12 možných tónových akordů, jež jsou založeny na všech intervalových řadách, kterých je celkem 3856. Hudebníci si na začátku každé písně s pomocí hracího automatu (jednoruký bandita) zvolí jeden akord a ten zazní v elektronické podobě. Pak si zvolí několik výšek, vhodných pro své nástroje, a když výšky zmizí z elektronického zvuku, improvizují na ně podle jednoduchých pravidel. Když zpěvák vyčerpá text jednoho řádku, proces se opakuje. Mezi zvukovými procesy a slovními tvrzeními nejsou interpretační vztahy; nanejvýš je tam nějaká konceptuální příbuznost. Také Gödelovy myšlenky o rotujících univerzech bez absolutního času vypovídají něco o kompozičních strategiích.

O. teoréma je volný cyklus děl, vycházející z konceptuálního průzkumu myšlenky „absolutní harmonie“, kterou v roce 1915 rozvíjel Nikolaj Obuchov.

hans w. koch

The text of these songs is taken from Kurt Goedel's philosophical remarks in his *Nachlass* that he himself entitled "max phil" (Maximen Philosophie). Among those is a text entitled *My Philosophical Viewpoint* (Meine philosophischen Ansichten) which consists of 14 sentences, outlining in short and sometimes enigmatic sentences a summa of his lifelong study of philosophical questions and problems. They are not simply set to music, but embedded in an open musical fabric woven from the total of all possible 12 tone-chords which are based on all-interval series, of which there are 3856. At the beginning of each song, the musicians select one chord with the help of a slot-machine (one-armed bandit) like automaton. The chord is made audible electronically. They pick various pitches, suitable for their instruments, which disappear from the electronic sound and improvise on them, guided by simple rules. When the singer has exhausted the text of one line, the process repeats. Sonic processes and textual statements bear no interpretative relations. At most, they share a conceptual kinship. Also, Goedel's ideas about rotating universes with no absolute time inform some of the compositional strategies.

The O. theorem is a body of works based on a conceptual exploration of the idea of "absolute harmony", developed by Nikolai Obukhov in 1915.

hans w. koch

Kurt Gödel *Můj filozofický názor*:

1. Svět je racionální.
2. Lidský rozum může být principiálně vysoce rozvinutý (prostřednictvím určitých technik).
3. Existují systematické metody pro řešení všech problémů (včetně uměleckých atd.).
4. Existují jiné světy a racionální bytosti jiného a vyššího druhu.
5. Svět, ve kterém teď žijeme, není jediný, ve kterém žijeme, nebo jsme žili.
6. Lze a priori poznat nesrovnatelně víc, než co je v současnosti známo.
7. Vývoj lidského myšlení je od renesance zcela jednostranný.
8. Lidský rozum se bude všestranně vyvíjet.
9. Věda o skutečnosti je formálně správná.
10. Materialismus je falešný.
11. Vyšší bytosti jsou propojeny s jinými bytostmi prostřednictvím analogie, nikoli prostřednictvím kompozice.
12. Pojmy jestvují objektivně (podobně, jako matematické teorémy).
13. Existuje vědecká (exaktní) filosofie {a teologie} (co je nejvýnosnější pro vědu), která se zabývá pojmy nejvyšší abstrakce.
14. Náboženství jsou většinou špatná, avšak víra ne.

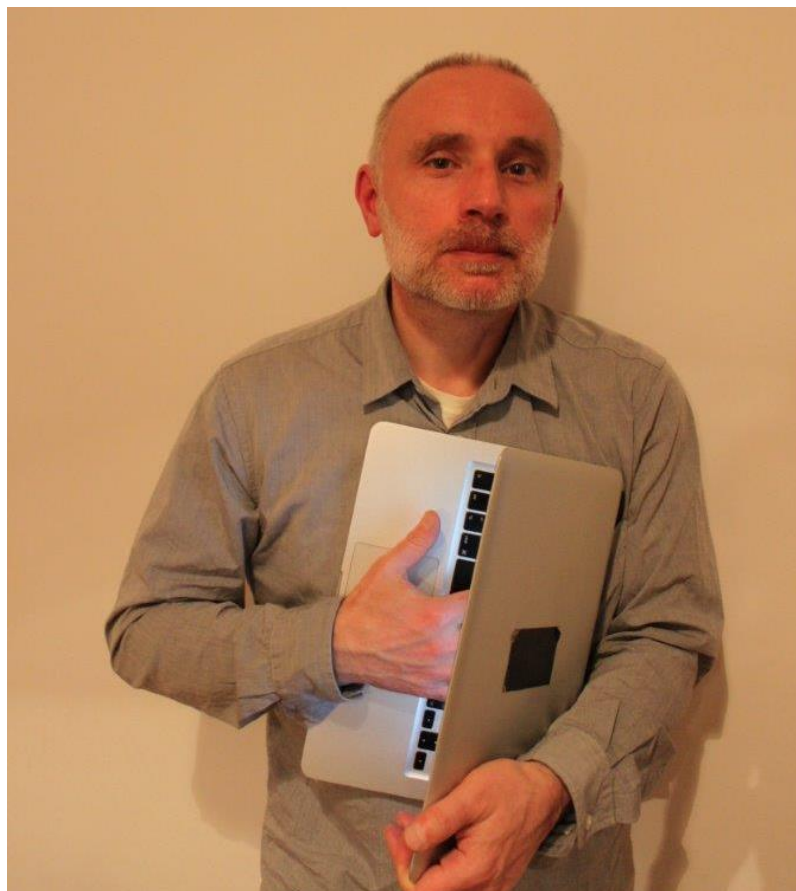
(Gödelův text citován z Crocco/Engelen: "Kurt Gödel's Philosophical Remarks (Max Phil)" DOI: 10.13140/2.1.4450.0806)

Kurt Goedel *My philosophical viewpoint:*

1. The world is rational.
2. Human reason can, in principle, be developed more highly (through certain techniques).
3. There are systematic methods for the solution of all problems (also art, etc.).
4. There are other worlds and rational beings, who are of the other and higher kind.
5. The world in which we now live is not the only one in which we live or have lived.
6. Incomparably more is knowable a priori than is currently known.
7. The development of human thought since the Renaissance is thoroughly one-sided.
8. Reason in mankind will be developed on every side.
9. The formally correct is a science of reality.
10. Materialism is false.
11. The higher beings are connected to the other beings by analogy, not by composition.
12. Concepts have an objective existence (likewise mathematical theorems).
13. There is a scientific (exact) philosophy {and theology} (this is also most fruitful for science), which deals with the concepts of the highest abstractness.
14. Religions are, for the most part, bad, but Religion is not.

(Goedel's text quoted from: Crocco/Engelen: "Kurt Gödel's Philosophical Remarks (Max Phil)" DOI: 10.13140/2.1.4450.0806)

hans w. koch (*1962, Heidenheim, Německo) je hudební skladatel a zvukový umělec. Žije a tvoří v Kolíně nad Rýnem, kde vystudoval Hochschule für Musik und Tanz a dosud významně přispívá k hudebnímu a intermediálnímu dění ve městě i daleko za jeho hranicemi. V jeho komplexní osobnosti se s nadhledem a lehkostí spojuje přemýšlivý umělec, pedagog a kurátor. V současnosti působí jako profesor zvuku na Akademii mediálních umění v Kolíně nad Rýnem.

hans w. koch

hans w. koch (b. 1962 in Heidenheim, Germany) is a composer and sound artist. He lives and creates in Cologne, where he studied at Hochschule für Musik und Tanz, and till today he considerably contributes to the musical and intermedia life in the town as well as far behind its borders. In koch's complex personality a reflective artist lightly and with deep insight meets with pedagogue and curator. Currently he is a professor for sound at the Academy for Media Arts in Cologne.

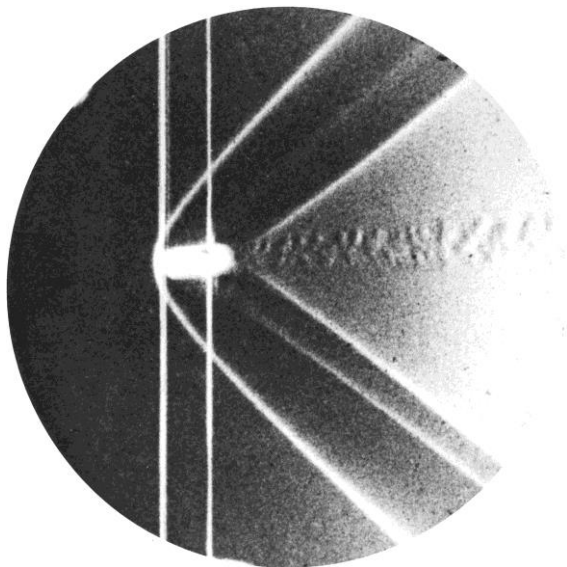
BILLY ROISZ / DIEB13

Sledování rychlosti zvuku (2019), *světová premiéra*

watching at the speed of sound (2019), *world premiere*

Billy Roisz elektrická basa, elektronika, video / electric bass, electronics, video

dieb13 gramofony, video / turntables, video

Sledování rychlosti zvuku je audiovizuální performance o interdisciplinárním vědci Ernstovi Machovi. Stejně jako Mach, který byl aktivní v mnoha oblastech přírodních věd a filozofie, také vídeňské duo spojuje a kombinuje různé umělecké přístupy s cílem vytvořit kinesonický zážitek, prostřednictvím kterého zkoumá Machovo dílo a život z různých perspektiv. Od šokových vln až po tvarové (*Gestalt*) jevy, od Machova čísla až po optické iluze, od relativity času a prostoru až po problém dokazatelnosti atomů. Abstraktní výlet do mysli M...

Billy Roisz – dieb13

watching at the speed of sound is an audio-visual performance piece on the interdisciplinary scientist Ernst Mach. Like Mach, who was active in many fields of natural science and philosophy the Viennese duo brings together various artistic approaches to form a cinesonic experience, that explores Mach's work and live from different perspectives. From shockwaves to Gestalt phenomena, from Mach number to optical illusions and from the relativity of time and space to the question of provability of atoms. An abstract journey into the mind of M...

Billy Roisz – dieb13

Billy Roisz a Dieter Kovačič

Billy Roisz a **Dieter Kovačič** aka **dieb13** jsou aktivní na vídeňské scéně elektronické, improvizované a noise hudby a experimentálního filmu od roku 1990. Billy Roisz se ve svém díle zaměřuje na spojitost a rozdíl mezi vizuální a auditivní percepcí, využívá při tvorbě zvuku a obrazu různé elektronické nástroje, elektrickou basovou kytaru, televizní obrazovky, video projektory, synchronizátory a někdy i počítač. Dieter Kovačič (dieb13), známý zejména jako turntablista a zakladatel platformy experimentální hudby kling.org, používá gramofony, vlastní vinyly a software pro tvorbu hudebních děl různého charakteru. Jako filmař je autorem fotofilmů („schnitzel“) a abstraktních digitálních i analogových prací. Společná díla Roiszové a Kovačiče byly prezentovány na různých festivalech, včetně Berlinale, mezinárodního filmového festivalu Karlovy Vary, IFF Rotterdam, Hongkong Film Festival, Viennale, Edinburgh Film Festival a SXSW Texas. Živě vystupovali na Bienal de São Paulo, Nya Perspektiv (Västerås), 25FPS (Záhřeb), BAWAG Foundation (Viedeň), FBI (Ósaka), Suoni Per Il Popolo (Montreal), Sonic Acts (Amsterdam), Transmediale (Berlín), Sonica (Lublaň), Unconscious Archives Festival (Londýn), KILBI BAD BONN (Düdingen), IFF Rotterdam ad.

Billy Roisz and **Dieter Kovačič** aka **dieb13** have been active in Vienna's electronic, improvised, noise music and experimental film scene since the 1990s. Billy Roisz's work focuses on the links and gaps between visual and auditive perception, using various electronic instruments, electric bass guitar, cathode ray tube TVs, video projectors, synchronators and sometimes computer to generate sound and image. Dieter Kovačič / dieb13, best known for his turntable music activities and as founder of the experimental music platform kling.org uses turntables, self-cut vinyls and self-written software for his musical works in many different fields. His film works include photo films ('schnitzel') as well as abstract digital and analogue works. Their collaborative film works have been shown at Berlinale, Karlovy Vary Film Festival, IFF Rotterdam, Hongkong Film Festival, Viennale, Edinburgh Film Festival and SXSW Texas, a.o. They performed their audio visual projects live at Bienal de São Paulo, Nya Perspektiv (Västerås), 25FPS (Zagreb), BAWAG Foundation (Vienna), FBI (Osaka), Suoni Per Il Popolo (Montreal), Sonic Acts (Amsterdam), Transmediale (Berlin), Sonica (Ljubljana), Unconscious Archives Festival (London), KILBI BAD BONN (Düdingen), IFF Rotterdam.

GATOT DANAR SULISTIYANTO

Kamenné mantry (2019), *světová premiéra*

Mantra mantra batu (2019,) *world premiere*

Radim Hanousek saxofon / saxophone

Edgar Mojdl různé nástroje / various instruments

Vojtěch Drnek akordeon / accordion

Jennifer Helia De Felice hlas / voice

Josef Hanulík elektrická kytara / electric guitar

Gatot Danar Sulistiyanto elektronika / electronics

Kamenné mantry pro amplifikovaný hlas, 4 nespecifikované nástroje, masky a zvukovou projekci byly inspirovány archeologickým nálezem zvláštních objektů v paleolitickém hrobě v Brně v roce 1891. Antropomorfní vzhled potenciální asambláže z nalezených objektů vede naši představivost k domněnce, že artefakt byl pravděpodobně loutkou, používanou v animistických šamanských rituálech.

Stone Mantras for amplified voice, 4 not specified instruments, masks, and sound projection was inspired by the archaeological discovery of strange objects in the Palaeolithic grave in Brno in 1891. Anthropomorphic appearance of the potential assemblage of founded objects leads our imagination to the assumption that the artefact was probably a puppet used in the animistic shamanist rituals.

Gatot Danar Sulistiyanto (*1980, Magelang, Indonésie) studoval klasickou kytaru a muzikologii na Indonéském institutu umění (ISI) v Jogdžakartě. Je aktivní v několika uměleckých oblastech – hudební kompozici, umění happeningu a performanci, a též v divadle. Spolu se skladateli Vincentem McDermottem, Hadim Susantem, Roykem B. Koapahou a choreografem Agungem Gunawanem tvoří seskupení multimediálních umělců Musica Teatrica Nova. Sulistiyantova hudba byla uvedena na mnoha indonéských a zahraničních festivalech a její autor získal zakázky od proslulých souborů, jako jsou The Dutch Ensemble, Komunitas Salihara, či Ensemble Modern.

Gatot Danar Sulistiyanto (b. 1980 in Magelang, Indonesia) studied classical guitar and musicology at the music department of Institute of Arts Indonesia (ISI) in Yogyakarta. He is active in diverse art fields – music composition, happening art & performance art, and also theatre. Had joined Musica Teatrica Nova, a group for multimedia arts, with Vincent McDermott, Hadi Susanto, Royke B. Koapaha (composers) and Agung Gunawan (choreographer). Sulistiyanto's music was presented at many Indonesian as well as international festivals and its author achieved the commissions from the renowned ensembles such as The Dutch Ensemble, Komunitas Salihara, or Ensemble Modern.

Redakce: *Viktor Pantůček*

Filharmonie
Brno Philharmonic

Prosíme posluchače, aby vypnuli mobilní telefony a během koncertu nefotografovali.
Změna programu a účinkujících vyhrazena!

Expozice nové hudby 2019 se uskutečňuje za finanční podpory statutárního města Brna.
Hlavní mediální partner: Česká televize. Mediální partner: Radio Wave. Partner FB: DPmB.

■ | R | N | O | Česká televize Radio Wave DPmB

Za podporu a spolupráci děkujeme

 Flanders
State of the Art

 TIC BRNO

 A2

 AZLARM

 KAM-WHERE

 BRNO
daily

Filharmonie Brno, příspěvková organizace, Komenského náměstí 534/8, 602 00 Brno, ☎ +420 539 092 801
Lucie Šnajdrová, manažerka festivalu, ☎ +420 539 092 839, e-mail: lucie.snajdrova@filharmonie-brno.cz
www.filharmonie-brno.cz